

12 годин чоловіка

Про книгу

Сьогодні суспільство потребує героїв, та, з огляду на чорно-біле мислення, не розрізняє відтінки. Немає справжніх чоловіків, так само як немає несправжніх. Немає справжніх чи несправжніх героїв, натомість є справжні почуття, страхи, емоції, історії, кризи, бажання. Справжнім є життя, і, безперечно, справжньою є смерть.

12 чоловіків навздогін 12 жінкам поділяться з читачами своїми труднощами, життєвим досвідом, своїм гумором та недоречністю, зухвалістю і чуттєвістю, своїми принципами та своєю щирістю.

© Ольга Кімерлінг

Ксенія Фукс – українська письменниця, поетеса, перекладачка, журналістка, художниця, громадська діячка. Лауреатка літературного конкурсу «Смолоскип – 2018», фіналістка премії «Книга року ВВС – 2019». Окремі оповідання авторки перекладено англійською та німецькою мовами. Головна редакторка та співзасновниця українсько-німецького журналу «Gel[:b]lau», голова та співзасновниця ГО «Українське Ательє Культури та Спорту» (УАКС) у м. Штутгарт. Закінчила Донецький національний університет за фахом «Англійська мова та література» і Штутгартський університет медіа за спеціальністю «Реклама та маркетингові комунікації».

Як письменниця і журналістка, Ксенія Фукс досліджує проблеми психічного здоров'я та інші гострі соціальні теми. Дебютний роман Ксенії «По той бік сонця» побачив світ у 2019 році. Центральними темами роману стали сприйняття суспільством людей з психологічними захворюваннями та самоідентифікація пацієнтів, які опинилися в психіатричних лікарнях. «По той бік сонця» увійшла до короткого списку премії «Книга року ВВС – 2019». У 2020 році вийшла друга книжка Ксенії «12 сезонів жінки» – 12 новел, об'єднаних між собою головними персонажами, але не пов'язаних хронологічно, присвячених соціальним та психологічним проблемам, з якими стикається сучасна жінка. З 2019 року Ксенія Фукс пише для журналу «Український тиждень» про психологічні проблеми та психоосвіту. Народилась у Донецьку, наразі живе і працює в Берліні, любить мистецтво, подорожі та кроликів. #ДонецькеУкраїна

12

ГОДИН
ЧОЛОВІКА
Ксенія Фукс

Ксенія
Фукс

ГОДИН
ЧОЛОВІКА

12

ISBN 978-617-614-373-4

9 786176 143734

12

ГОДИН
ЧОЛОВІКА

Ксенія Фукс

УДК 82-3

Ф 94

Фукс Ксенія

12 годин чоловіка / Ксенія Фукс. – Чернівці : Книги – XXI, 2022. – 216 с.

ISBN 978-617-614-373-4

Сьогодні суспільство потребує героїв, та, з огляду на чорно-біле мислення, не розрізняє відтінки. Немає справжніх чоловіків, так само як немає несправжніх. Немає справжніх чи несправжніх героїв, натомість є справжні почуття, страхи, емоції, історії, кризи, бажання. Справжнім є життя, і, безперечно, справжньою є смерть.

12 чоловіків навздогін 12 жінкам поділяться з читачами своїми труднощами, життєвим досвідом, своїм гумором та недоречністю, зухвалістю і чуттєвістю, своїми принципами та своєю щирістю.

Усі права застережено. Жодну частину цього видання не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва.

© Книги – XXI, 2022

© Ксенія Фукс, 2022, *текст*

© Катерина Дорохова, 2022, *ілюстрації*

© Анна Стьопіна, 2022, *обкладинка*

ISBN 978-617-614-373-4

Зміст

<u>3:21</u>	Час, якого завжди мало	9
<u>1:14</u>	Коли не існує годин	25
<u>3:17</u>	Час не для слабих	43
<u>21:34</u>	Час не завжди загоює	65
<u>13:4</u>	Час на щастя та любов	83
<u>12:31</u>	Спортивні години	97
<u>22:13</u>	Кохання у комендантську годину	113
<u>24:12</u>	Час, який був завжди проти нас	131
<u>10:12</u>	Лікують люди, а не час	149
<u>1:3</u>	Час убивати і час лікуватись	167
<u>14:30</u>	Час завжди розставляє всіх по своїх місцях	187
<u>5:15</u>	Час, який не повернути	201
	Післямова	214

Від авторки

Коли я задумувала «12 сезонів жінки», я одразу планувала написати й «чоловічу» версію книжки. Хоча це, звісно, два окремих твори, все ж раджу прочитати їх разом. Тому що коли я говорю про сучасний фемінізм, то завжди наголошую, що мені йдеться про права та проблеми не тільки жінок, але й чоловіків також, чи людей загалом. Проте писати узагальнюючи я якраз не хотіла – ми можемо боротися за рівноправність, але маємо зважати на те, що чоловіки та жінки абсолютно різні, і це є неймовірно прекрасним! І саме тому емоційний підтекст у цій книжці теж візниться від свого «жіночого» попередника. Тому що ми по-різному побудовані, ми по-різному реагуємо на обставини і світ також сприймає нас по-різному. А якби це було навпаки, навряд чи історія створила б стільки неймовірних сюжетів про стосунки між людьми.

Просто головними героїнями першої книжки були сучасні жінки, однією з них я є і сама, герої ж цієї книжки – сучасні чоловіки, якими я їх бачу, з якими я зустрічаюсь, працюю, з якими мене випадково зіштовхує доля і які самі зіштовхуються з різними життєвими перешкодами та важкими обставинами.

Буду відвертою: писати про чоловіків – це також по-іншому, ніж писати про жінок. Адже треба повністю думати, як чоловік. Точніше як дванадцять чоловіків. Так я і віджартувувалась у розмовах з друзями, від яких трохи ізолювалась останніми місяцями, казала, що кожну ніч лягаю спати водночас із дванадцятьма різними чоловіками, в яких купа різних проблем, які між собою знайомі, а деякі з них ще й знайомі з моїми дванадцятьма дівчатами. Інколи ми виходили на балкон покурити всі двадцять п'ять разом. Ні-ні, в мене не розвинувся ще один розлад особистості. Просто я нескінченно рада, що тепер усі мої дванадцять чоловіків навздогін моїм дванадцятьом дівчатам готові поділитися з читачами своїми труднощами, життєвим досвідом, своїм гумором та недоречністю, зухвалістю та чуттєвістю, своїми життєвими принципами та щирістю. І, можливо, комусь це допоможе краще зрозуміти людей навколо, усвідомити певні речі, які ніколи не спадали на думку, та просто відрефлексувати свої власні життєві фрагменти.

Отже, бажаю приємних читацьких годин!

Щиро
Ксенія Фукс

Немає справжніх чоловіків, так само як немає несправжніх. Немає справжніх чи несправжніх героїв, джентльменів, рицарів, принців та їхніх справжніх білих коней. Натомість є справжні почуття, страхи, емоції, історії, кризи, бажання. Справжнім є життя, і, безперечно, справжньою є смерть.

Присвячується усім українським воїнам.

3:21 Час, якого завжди мало

*Батьки, не дратуйте дітей своїх,
щоб на душі не впали вони!**

---

* До колосян 3:21.

*Знеболювальні дієслова
залишають на дні
термочашки
летаргічні думки.
З ненавистю їх
роздавлювати
чайною ложкою
посеред ночі.
Не можна звикнути
до декількох речей,
і самотність
одна з них.
Вона засмоктує
та видозмінює
колись ідеальний
світ.*

Мені 52 роки, моєму сину – 12. На моєму рахунку залишається 700 євро до кінця місяця, який, правду кажучи, тільки розпочався, і поки в мене лише одне нове підтвержене замовлення. Два роки в мене не було сексу, оскільки суди затрачали мене по повній. І ще в мене дико болить голова. Постійно. Цей біль вже став частиною мене, він завжди зі мною: коли я їм, працюю, прибираю оселю,

йду на закупи, мию посуд, слухаю музику, проявляю плівки, телефоную адвокату, намагаюсь заснути, їду машиною, дивлюся у вікно ілюмінатора. В день я випиваю приблизно 1 200 мг ібупрофену, і це гарний день. У мене 15 кг зайвої ваги, хоча я майже нічого не їм, і цілий список психосоматичних скарг на додаток.

Судові процеси принижують. Спочатку відбирають усі гроші, усі, їх ніколи не залишається, а потім принижують тебе перед самим собою, роздавлюють, як беззахисну та безпорадну мурашу, препарують у брудних коридорах ювенального права. Коли тільки це все скінчиться? Мені необхідно, щоб це скінчилося. Йому це потрібно також. Його біль – це моя найбільша трагедія. Але я нічого не можу вдіяти, тому що його мати – нарцисична сука. Вона винищує все прекрасне навкруги. Навіть дитинство свого власного сина.

Нещодавно примусила (!) Бенедикта сказати на суді, що я – збоченець, тому що на моєму планшеті син побачив порно. Серйозно? Навіщо ж настільки низько?! Навіщо втягувати дитину в увесь цей бруд? А щодо порно – так, дійсно мій провтик. Я ж теж жива людина. Теж маю потреби. Подрочив собі тихо, заснув, та й забув закрити ту кляту вкладку, а потім і не згадав. Ніби дванадцятирічний хлопець не знає, що таке порно. Ніби це карний злочин якийсь. Я навіть не можу (та й не хочу) уявляти собі, як вона його примушувала говорити про те. Ще й потім мого брата приплела на засіданні, мовляв, у нас у родині – всі збоченці. Хоча Філіп там взагалі ні до чого. Навіщо було його згадувати... Мій молодший брат обожнює свого племінника. Бенедикт для нього – єдине джерело радості. А те, що у Філа свої

власні проблеми, психологічні насамперед, не мало під собою ніякого криміналу. Просто Анна, моя колишня дружина, не могла пробачити, що мій брат у бурхливі часи своїх експериментів зі стероїдами переспав із її найкращою подругою, ну а потім не зовсім коректно з нею повівся. Але у Бенедикта з дядьком прекрасні стосунки, так само як і з моїми батьками. І нам всім дуже його не вистачає.

Мені залишається лише сподіватися, що за декілька, а точніше за два роки все зміниться, коли сину виповниться 14 і коли він матиме право сам вирішувати, з ким жити. Але водночас я також не хочу, щоб він так швидко зростав. Я хочу забезпечити його нормальним дитинством. Хоча б коли він зі мною. Звичайними радощами. Барбекю, катання на човні та на ковзанах, Різдво з моїми батьками, його улюблені млинчики на сніданок, добре, інколи Хеппі Міл у «МакДональдзі», інколи чипси та кола під новий фільм «Марвел», я й сам ті чипси і колу обожнюю, ще оці нові 3D-пазли, які ми можемо годинами складати...

Я знаю, що нам добре разом. Я бачу, як йому добре. Він часто зі мною посміхається. А вона вдає, що цього не існує. Вона бачить тільки себе та свою злість. Сука! Сука! Сука! Ненавиджу цю відьму. Плювати, що вона мати мого сина (хоча я ніколи не дозволяю собі говорити про неї погано, коли він поруч, – на відміну від неї). Я просто хочу відгородити його від ще більшого болю. Але не можу.

Річ не в моїй безпорадності, а в імпотентності судової системи та громадянського права. І в традиційних правилах, які за замовчуванням базуються на досить безглузких застарілих нормах. Після розлучення батьків дитина майже

без винятків залишається з матір'ю. Навіть якщо ця мати – сука. Але ж сука – це не медичний діагноз, не алко- чи наркозалежність, це – стан душі, хоча в наявності душі у своєї колишньої я теж уже почав сумніватися. Чи може людина з душею маніпулювати рідною дитиною, її почуттями та крихким внутрішнім світом? Чи може людина з душею шантажувати власного сина та примушувати його брехати? Чи може «душевна» людина налаштувати сина проти батька, та ще й найпримітивнішим і найогиднішим чином? Але Бенедикт у мене сильний, він стільки всього розуміє, на жаль чи на щастя. Розуміє, але вдіяти поки нічого не може. Тому ми продовжуємо чекати.

Існує така стара традиція, що судові процеси виграє той, хто має більше грошей. У його матері грошей чимало. Частково то й мої гроші. Які я б волів витратити на дитину, а не на право бачитися з цією дитиною раз на місяць. Заради помсти вона навіть переїхала в іншу країну, залишивши сина без друзів, дядька, бабусі з дідусем, не кажучи вже про мене. Так, вона навмисно переїхала в зовсім іншу країну. Звісно, офіційна версія – «через роботу» й що «там йому буде краще». Але всі розуміли, що краще від того лише їй, погляди сина вона не надто брала до уваги. Погляди дитини взагалі ніхто не хоче брати до уваги... до певного віку... Хоча ситуації в кожного різні й діти всі різні. Бенедикт, наприклад, занадто серйозний та дорослий у свої 12, і він від самого початку був упевнений, де і з ким хотів жити, проте чомусь це ніхто не враховував. Взагалі закон дуже слизький, якщо це стосується родинного права. Це тільки на паперах все виглядає утопічно прекрасно, що ніби будь-яке

рішення буде зроблено з найкращих побажань щодо дитини. Але мій син через абсурдність системи й дитиною перестав бути. Хоча б заради його спокою можна було все вирішити по-людськи.

Він нещасний у новій школі. Майже не має там друзів. Ненавидить нову мову. Не бачить сенсу її вчити, тому що лише чекає на час, коли зможе повернутися додому. До мого дому. Він сумує за своїми друзями тут і не хоче ні з ким спілкуватися там. Що тут можна вдіяти? Він тільки-но відраховує дні до свого 14-річчя. Ще два роки... Головне, щоб все було не дарма. Оскільки я знаю, що Анна просто так не здасться, що буде застосовувати всі можливі важелі впливу, буде знову вести свою нечесну гру, принижувати, зображати жертву, компрометувати та доводити, що я неспроможний нести відповідальність за власну дитину.

Та чому ж ніхто не бачить в очах цієї самої дитини постійний страх перед власною матір'ю? Він її дійсно дуже боїться. Але колишня дружина не надто опікується внутрішнім світом мого сина і лише маніпулює його страхами. Народила другу дитину від нового чоловіка, який ще той відморозок – примушує мого сина називати його батьком, хоча Бенедикт наполягає, що в нього лише один батько, себто я. Але новий чоловік його матері все одно примушує. «Ти живеш у моєму будинку, і ти мусиш називати мене батьком, інакше можеш навіть не підходити до мене». Син зрештою не надто й бажає спілкуватися з ним. Каже, що він «неадекватний». Але дванадцятирічна дитина досить беззахисна. Замість шантажу вона потребує турботи й безпеки, вже не говорячи про любов.

Син мені постійно жаліється, що він відчуває себе нікому не потрібним, що вітчим надто жорстокий, що мама постійно розповідає йому про мене бридкі речі. Єдиний промінь любові для нього – це молодший братик. За ним він сумує, коли я забираю його до себе. Ніколи не сумує за матір'ю, а от за молодшим братиком сумує. Каже, що то його найкращий друг. Навіть підгузки навчився йому міняти, коли той ще немовлям був. Це було так зворушливо. Розмовляє з ним своєю рідною мовою, коли вітчим та мати не чують, читає йому книги, показує мультики. А мале й повторює, підставляючи тим самим старшого брата. І тоді тому прилітає.

Кожен раз, коли я вислуховую усі ці історії, в мене щось відмирає всередині. Тому що я просто не можу зрозуміти, навіщо псувати життя своїй дитині? В Німеччині нараховують приблизно 200 000 розлучень на рік. Це ж скільки дітей отримують щорічно психологічну травму на все життя? А вони ні в чому не винні, хоча, на жаль, через поповнення в родині розлучаються також багато. Власне, моє життя стало нестерпним після появи Бенедикта на світ.

Ми хотіли дитину. Ми були з Анною разом уже багато років. Позналились після закінчення університету, потім будували майбутнє, кожен – окремо своє. Анна була амбітною кар'єристкою, завжди прагнула більшого, йшла як танк до кожної поставленої цілі. Я, навпаки, ніколи не прагнув великої відповідальності на роботі – мені було важливіше отримувати задоволення від того, що я робив кожен день. Я не зовсім розумів, як можна щодня працювати й постійно жалітися на робочу рутину, сидіти по сорок годин на

тиждень в одному й тому ж офісі, бачити одних і тих самих людей, робити одні й ті самі рухи, постійно підлаштовуватися та намагатися бути максимально толерантним, навіть до відвертих ідіотів.

Я пробував працювати на великих підприємствах, але дуже скоро зрозумів, що то – не моє. Надто багато часу витрачаєш на нікому не потрібні плитки, якісь залаштункові ігри, постійне суперництво, додаткові премії. Та йдуть ви всі до біса з вашими корпоративними правилами та жалюгідними політкоректними діалогами ні про що біля кавового апарата.

Я почав працювати сам на себе, з рекламного менеджменту перемкнувся на професійне фотографування. Фотографував здебільшого музикантів, тому що почав співпрацювати з Музичною академією. Знімав концерти, випускні роботи, репетиції. А потім якось музиканти й самі почали замовляти в мене професійні зйомки, найчастіше для особистого портфолію. Так і вибудував собі таку дещо незвичну спеціалізацію.

Щоб гарно сфотографувати музичний інструмент у руках певного музиканта, треба добре відчувати між ними зв'язок, розуміти їхні стосунки, їхні темпераменти. Обожаю фотографувати скрипальок, вони завжди здаються такими крихкими, майже невагомими, й водночас такими наповненими всередині та зосередженими під час гри. Ще останнім часом часто доводилося фотографувати солісток, тобто оперних співачок. Там узагалі немає нічого, окрім характеру вокалістки, його особливості, сили, глибини. Я багато спілкуюсь зі своїми моделями перед знімальним днем,

щоб краще познайомитися, дізнатися, які вони є насправді, щоб і світлини вийшли справжніми, чесними, відкритими. Глядач теж таке цінує. Але, на жаль, загальна жорстокість світу часто не дозволяє нам бути справжніми, це вже як захисний механізм. На фотографії усі наші інстинкти добре проглядаються. Тому без довіри між фотографом та моделлю на гарні результати чекати не треба. Нещодавно я навіть брав участь в онлайн-дискусії, присвяченій культурі в часи пандемії, хоча там і дискутувати не було про що. Концертів – нуль, відповідно, й замовлень – нуль. Але все одно було приємно, що мене запросили та взагалі почали говорити про важке становище багатьох діячів культури: художників, фотографів, акторів, танцівників. Важко було всім.

Анна, до речі, ніколи не просила, щоб я її познімав. Можливо, вона теж боялася виявити свою справжність? Розкрити своїх демонів, так би мовити. Вона ж не завжди була такою. Мені принаймні так здається. Так, вона завжди була дещо домінантною, але з моєю флегматичністю мене це аж ніяк не драгувало. Ми знаходили спільну мову, підтримували одне одного, любили, врешті-решт. Не знаю як, але любили. Тому й дитину вирішили народити. Ми обоє хотіли цю дитину. Їй перші роки, коли нас вже стало троє, були прекрасними. Важкими, безсумнівно. Але все одно прекрасними.

Анна мала чимшвидше вийти на роботу, тому з малим спочатку часто залишався я сам. Я майже не брав замовлень, був завжди із сином, мені допомагали мої батьки. Я не хотів віддавати його в садок надто швидко, та й черга була

такою, що можна було відразу в університет іти. Можливо, через наш із ним міцний зв'язок у перші роки його життя ми й досі так сильно тримаємось один за одного.

Щойно Анна знову пішла на роботу, майже вся домашня рутинна дісталась бонусом мені. Я ж незалежний. Працюю на себе. Та й із дитиною я ніби краще пораюсь. Я ж можу й не працювати (на думку Анни). Я намагався знайти рішення, яке б було зручним для нас обох. Анна натомість стала затримуватися на роботі. Я почав ревнувати. Ми почали часто сваритися. А далі – все досить просто й буденно. Вона «раптом» зустріла іншого, такого ж зухвалого й амбітного, а не «безхребетного», та подала на розлучення. І далі почалося... Шлюборозлучний процес, суди за право опіки, її переїзд за кордон, її заміжжя, і все це вкупі й разом зі скандалами та приниженнями. І повним провалом нас як родини.

Та тільки навіщо все перетворювати на виставу, яка триває вже понад сім років? Чому не можна розійтись тихо, спробувати порозумітись – адже нас позв'язує так багато, нас позв'язує найдорожче, що тільки може бути у житті! Але маніакальна одержимість залишити мене без грошей та дитини перетворилась на сенс життя моєї вже на той момент колишньої дружини. Принаймні так це виглядало. Спочатку вона дуже хотіла мати одноосібну опіку. А коли це не вийшло, вони з новим чоловіком переїхали до Швеції. І мені доводилося щомісяця туди літати, винаймати дорожчі готелі, щоб проводити час із дитиною. На канікули я забирав сина до себе. Але це теж завжди супроводжувалося сварками та новими докорами.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ